

De kerkuil binnenstebuiten

Op de wieken

We zijn aanbeland in de laatste fase van de nestperiode. De jongen zijn momenteel acht tot negen weken oud en lijken bijna volledig op een volwassen kerkuil, met uitzondering misschien van wat resterend dons op de buik. Vanaf nu beginnen de eerste vliegpogingen. Wanneer het nest zich op een donkere zolder of op het schip van een kerk bevindt, kunnen de jonge kerkuilen onbezorgd oefenen in deze ruimte. Eerst lopen de kerkuilen over de vloer en oefenen volop met hun vleugels, daarna proberen ze naar een laag verhoog te vliegen. Stelselmatig verhogen ze de vluchten tot ze vrij vliegen doorheen de ruimte. Kerkuilen die opgegroeid zijn in een nestkast in een (half-)open schuur moeten na wat oefening in de nestkast, via korte vluchten van balk tot balk, hun eerste proefvlucht nemen. Wat later riskeren de kerkuilen zich al verder en gaan op de schuur, het schip of het dak zitten en proberen vanaf die plaats, door luidruchtig te blazen, het nodige voedsel te bemachtigen van hun behulpzame ouders. Aarzelende kerkuilen worden niet meer gevoederd in de nestruimte maar worden met een prooi naar buiten gelokt door op enige afstand te blijven staan. De honger doet de rest. In die periode durven de jonge uilen een roestplaats uitzoeken om tijdens de dag te verblijven, maar eens de avond invalt zijn ze alle terug te vinden op de nestplaats.

De jongen zijn altijd speels : het speelgoed is een overblijvende muis die door broer en zus met de klauwen wordt vastgegrepen om die vervolgens los te laten. Dit spel gaat over in het bespringen van de muis en het vastpakken ervan met beide klauwen. Een eerste training in het vangen van prooien !

Een tweede fase in de jachttraining komt er wanneer de jonge kerkuilen in contact komen met levende prooien. Meestal zijn die eerste prooien niet al te vlug en worden ze eerst aandachtig bekeken en achtervolgd. Wanneer die prooi beweegt, neemt de uil een dreighouding aan met gespreide vleugels en opgezette veren. Probeert de prooi te vluchten, dan achtervolgt hij die; komt die dichterbij, dan stapt hij wat weg. Enerzijds heeft de kerkuil angst voor iets dat beweegt en anderzijds wordt z'n jachtinstinct aangesproken. Na z'n eerste angst te hebben overwonnen gaat de uil langzaam z'n jachtinstinct versterken tot hij op z'n eerste levende prooi landt en hem met z'n klauwen vast knijpt. Beweegt die nog, dan knijpt hij nog wat harder totdat hij de prooi uiteindelijk wurgt. Later zal hij de prooien doden met een nekbeet : de korte pijn. Uiteindelijk leren de ouders ook om een vallende prooi te vangen met de klauwen.

Langzaam aan worden de voedselvluchten van de ouders minder en minder. Het aangeboren jachtinstinct wordt hierdoor gestimuleerd maar natuurlijk drijft ook de honger hen tot jagen. De fijne kneepjes van het jagen wordt door de ouders aan de jongen geleerd, onmisbare lessen voor de toekomst.

Het moment van het uitvliegen van de kerkuilen is gemiddeld rond 60 dagen. De jongen worden in die periode ook agressief tegenover de ouders die met prooien komen aanvliegen. Vooral het mannetje is op z'n hoede wanneer hij komt aandraven met een prooi, want een reeds uitgevlogen kerkuil kan gerust de prooi uit de bek komen rukken van de oudervogel. Uitgevlogen kerkuilenjongen blijven sterk aan elkaar gebonden. Zo kun je ze mooi op een rijtje zien zitten dicht bij de nestplaats, wachtend op een prooi. Hierbij is het niet de kerkuil die het luidruchtigst is maar wel degene die het actiefst bedelbedrag vertoont, die wint. Deze kerkuil buigt door z'n poten, spreidt z'n vleugels en beweegt met een opgerichte gezichtsluier z'n kop heen en weer. Wanneer een van de oudervogels arriveert meteen prooi begint hij met z'n vleugels te schudden.

Wanneer de kerkuilen drie à vier maanden zijn, gedragen de oudervogels zich op hun beurt agressief tegenover hun kroost. Deze worden op die manier gedwongen om het territorium te verlaten, de wijde wereld in. Een tweede kritieke fase in de levensloop van de jonge kerkuilen breekt aan.

